

ARKIVTEORETISK KOLLOKVIUM: DEN POSTMODERNE UTFORDRINGEN!

Av Trine Nesland, Arkivråd

Klarer ellers så praktisk anlagte arkivarer å legge bort alt det praktiske og gi seg hen til teoretiske diskusjoner om mening, tolkning, tolkningsprivilegium og samfunnsstrømninger? Og kan en slik øvelse gi oss noe tilbake? Norsk Arkivråds region øst og Institutt for arkiv-, bibliotek- og informasjonsfag ved Høgskolen i Oslo og Akershus testet våren 2013 i to runder ut *den grundige samtalen* som arbeidsform, med tema «Den postmoderne utfordring».

Diskusjonene tok utgangspunkt i seks fagartikler. I første runde behandlet vi artikler av Heather MacNeil («Trusting Records in a Postmodern World»), Berndt Fredriksson («Postmodernistic Archival Science – Rethinking the Methodology of a science») og Eric Ketelaar («Archival Temples, Archival Prisons: Modes of Power and Protection»), mens det i andre runde var to artikler av Terry Cook («Archival science and postmodernism: new formulations for old concepts») og «Evidence memory, identity, and community: four shifting archival paradigms») som dannet grunnlaget for diskusjonen.

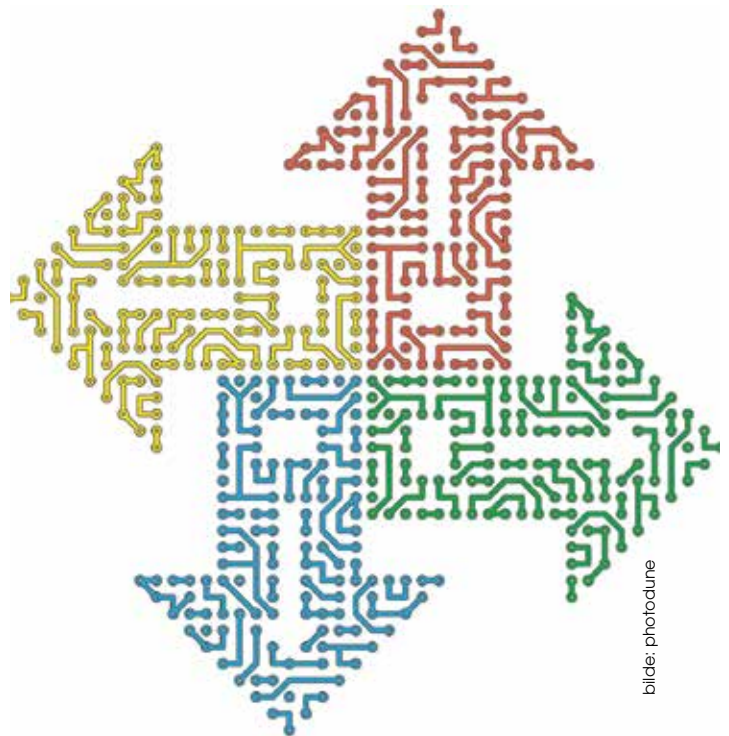
Blant deltakerne var både arkivstuderenter, arkivledere og arkivarer – en sammensatt forsamling, og dermed et godt utgangspunkt for noen interessante timer!

POST HVA DA?

Deltakerne hadde litt ulike ønsker og mål med deltakelsen sin. Jeg ønsket meg et noen klarere grep om postmodernismens «plass» i arkivteorien, mens andre blant annet ga uttrykk for at dette var en god anledning til å være litt teoretisk i en ellers så praktisk hverdag. Og det

manglet i alle fall ikke på teori! I løpet av kort tid var vi innom en rekke begreper og konsepter; modernisme, eksistensialisme, analytisk filosofi, strukturalisme, poststrukturalisme, konstruktivisme, hermeneutikk, fenomenologi, kritisk teori og semiotikk – for å nevne noen.

Postmodernismen lar seg vanskelig definere og plassere (og det er kanskje også litt av poenget), men postmodernismen i arkivteorien har (om ikke helt alene, så i rimelig stor grad) utfordret arkivinstitusjonenes tolkningsprivilegium, sådd tvil om «den store fortellingen», åpnet for nye forståelser og

bilde: photodune

bidratt til å ødelegge forestillingen om arkivarenes nøytralitet. Som Terry Cook sier i artikkelen «Archives, Records and Power: From (Postmodern) Theory to (Archival) Performance», som han har skrevet sammen med Joan Schwartz: «Neither technology nor science is ever neutral, [...]. Postmodern archival thinking requires the profession to accept that it cannot escape the subjectivity of performance by claiming the objectivity of systems and standards.».

ALTSÅ!

Vi har med oss interessene våre i alt vi gjør, og vi forstår det vi gjør med utgangspunkt i det vi vet fra før og det miljøet vi er i. Fullstendig nøytralitet (og

usynlighet) er dermed umulig. I tillegg er en store fortellingen (den ene, rette historien – «*sånn* var det»), i beste fall skapt av noen (og dermed mulig å identifisere som nettopp det), i verste fall uriktig og usann. Diskusjonen i gruppa var innom proveniensprinsippet og hvorvidt dette konstruerer mening, om vi beveger oss mot en slags postmoderne proveniens der arkivene hele tiden får (eller gis) nye lag av mening, og hvorvidt nye måter å strukturere arkivdanningen på (f.eks. funksjonsbaserte strukturer) virkelig gir en fullstendig – i alle fall tilstrekkelig – representasjon av virkeligheten, dvs. om systemene man lager viser hva som ble gjort, eller om systemene i seg selv genererer (og dermed konstruerer?) handlingene.

OG SÅ DA?

Arkivteoretisk kollokvium har eksistert på tankestadiet i flere år. Noe av hensikten med arrangementet er å skape en arena der arkivarer og andre arkiventusiaster kan møtes og diskutere relevante teoretiske sider av arkivfaget – for når har/får vi ellers mulighet til det? Vårens runde var den første, og denne høsten arrangeres andre runde med tema ”Diplomatics – gammel teori for en digital tid?”. Datoene er 19. og 26. september og 10. oktober fom. kl 1800 på Høgskolen i Oslo og Akershus. 26. september er vi så heldige å få besøk av Luciana Duranti, så her er det bare å begynne å glede seg! Se www.arkivrad.no for mer informasjon og påmelding.

bilde: photodune